USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci projednal ve veřejném zasedání konaném dne 26. listopadu 2019 odvolání **obžalovaných 1) MUDr. Richarda P.,** narozeného xxx, a **2) MUDr. Stanislava K.**, narozeného xxx, proti rozsudku Okresního soudu v Přerově ze dne 4. 6. 2019, č. j. 4 T 29/2018-654, a rozhodl

takto:

Podle § 256 trestního řádu **se** odvolání obžalovaných MUDr. Stanislava K. a MUDr. Richarda P. **zamítají**.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem Okresního soudu v Přerově (dále jen „okresní soud“) ze dne 4. 6. 2019, č. j. 4 T 29/2018-654, byli obžalovaní MUDr. Richard P. a MUDr. Stanislav K. (dále jen „obžalovaní“) uznáni vinnými přečinem usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku, který spáchali skutkem popsaným ve výrokové části rozsudku. Za tento přečin byli oba obžalovaní odsouzeni každý podle § 143 odst. 2 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 1 roku, a podle § 81 odst. 1 trestního zákoníku za použití § 82 odst. 1 trestního zákoníku byl výkon trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 2 let.
2. Proti tomuto rozsudku podali oba obžalovaní odvolání, které zaměřili do výroku o vině i trestu, a které obsáhle písemně odůvodnili. Obžalovaný MUDr. Richard P. uvedl, že senát převzal v rámci rozhodnutí znalecký posudek prof. MUDr. Antoše, CSc., který není pro otázku skutkových zjištění, příčinné souvislosti a otázky viny zcela přesvědčivý, soud jej musí podrobit kritickému zkoumání, přičemž odkázal na nálezy Ústavního soudu III. ÚS 299/06 a I. ÚS 49/06. Ačkoliv v posudku zaznělo, že nelze tvrdit, že by i při intenzivní resuscitaci pacient nezemřel, vzhledem k závažnosti komplikace nelze bezpečně tvrdit, že by ani včasný a adekvátní zásah pacienta nezachránil, zdravotnická dokumentace je nepřehledná a nedostatečná, proto postup hodnotil jako nesprávný, vývoj a postup nebyl objektivně hodnotitelný. K posudku ČLK se znalec vyjádřil tak, že se s ním v zásadních parametrech neliší, a přesto tento posudek hodnotí postup lékařů jako správný. Nalézací soud uvedl, že nelze bezpečně tvrdit, že by i v případě správného postupu pacient s ohledem na komplikace a věk přežil, jde o irelevantní a spekulativní otázku. S tímto konstatováním obhajoba nesouhlasí, dále citují judikaturu Nejvyššího soudu ČR, např. 4 Tdo 662/2016, 7 Tdo 340/2017, 7 Tdo 219/2005, 6 Tdo 110/2017, z níž vyplývá, že sice v daných věcech nebylo prokázáno, že kdyby obvinění lékaři neporušili své povinnosti, poškození by určitě přežili, ale takové zjištění s ohledem na nepředvídatelnost života a zdraví ani požadovat nelze, ale nepostačuje ani hypotetické a jen velmi málo pravděpodobné prokázání těchto skutečností a má být bez důvodných pochybností zjištěno, že porušení důležité povinnosti lékaře je dostatečně významnou příčinou následku (úmrtí, újma na zdraví), bez něhož by takový následek nenastal vůbec nebo nastal podstatně jinak. Závěrem navrhl, aby odvolací soud

napadený rozsudek zrušil v celém rozsahu a zprostil jej dle § 226 písm. a), případně písm. b) trestního řádu.

3. Obžalovaný MUDr. Stanislav K. uvedl, že soud se nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí, některé důkazy či skutková zjištění buď vůbec nevzal v potaz nebo přímo odmítl zohlednit. K tomu, aby mohl být viněn ze spáchání předmětného trestného činu, je zapotřebí, aby porušil důležitou povinnost vyplývající ze zaměstnání a jeho jednáním byl způsoben předmětný následek, musí zde existovat příčinná souvislost. Dále citoval rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 7 Tdo 219/2005. Navázal na ně tím, že i když znalec konstatoval, že postup lékařů v předmětných dnech byl nesprávný, obhajoba předložila odborný posudek oborové komise pro chirurgii Vědecké rady ČLK, kde 3 odborníci, jinak samostatně také zapsaní jako znalci, konstatovali, že nedošlo k odbornému pochybení, dále cituje z tohoto posudku. Soud se s tímto odlišným stanoviskem nevypořádal v duchu zásady in dubio pro reo. Znalec uvedl, že vzhledem k závažnosti komplikace nelze bezpečně tvrdit, že ani včasný a adekvátní zásah by pacienta zachránil, nikdo nemůže říct na 100 %, že by to přežil. Dále poukazuje a cituje z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR 4 Tdo 662/2016 a 6 Tdo 110/2017 a uvedl, že okresní soud se nezabýval tím, zda je porušení důležité povinnosti lékaře dostatečně významnou příčinou následku a závěr, který okresní soud činí, tedy že v důsledku pochybení obžalovaných došlo k nenapravitelnému následku v podobě úmrtí poškozeného, pro tento nemá žádné důkazy a skutkové zjištění jsou v přímém rozporu se závěry znalců. Závěrem navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil v celém rozsahu a zprostil jej dle § 226 písm. b) trestního řádu. U veřejného zasedání dále své odvolání doplnil v tom smyslu, že je mu líto, jak dopadla léčba pana F., ale udělal, co bylo v jeho silách a podle posudku posouzení České lékařské komory postupoval lege artis. Myslí si, že to, že pan F. zemřel, není důsledkem toho, že je špatně čitelná dokumentace. Je mu vytýkáno, že mohl indikovat operaci dřív, ale to je závažné rozhodnutí, zvlášť v případě potřeby jiné operace, až do doby, než se projevily komplikace, indikaci neměl, protože pacient byl poněkud v jiném stavu, než líčí rodina, laik to vidí také jinak, RTG snímek břicha vyloučil komplikace, na které myslel. Proto dál postupoval až do toho večera konzervativně. Pan F. mohl tu anabázi podle něj přečkat, ale pouze v případě, že by jeho stav byl vyřešen při první operaci. Neprůchodnost byla příčinou dalších problémů, pokud by reoperace byla třeba předchozího dne, určitě by to dopadlo stejně, protože pan F. byl polymorbidní pacient a jeho tělo nebylo schopno srážet krev. Měl poškozená játra, a to dosti zásadně. Bílkoviny, které měl do doby první operace vytvořeny v těle, se při té první operaci spotřebovaly, jeho tělo nemělo šanci zastavit krvácení. Perforace tenkého střeva není život ohrožující stav. Profesor Antoš ve svém posudku uvedl, že pacient měl zánět pobřišnice vyvolaný bakteriemi, které žijí v tlustém střevě, to vyloučili. Podráždění pobřišnice při perforaci tenkého střeva je hlavně chemické, pokud by ta první operace byla provedena řádně, odstranila všechny jeho potíže, pak měl šanci přežít. K dotazu soudu u veřejného zasedání se vyjádřil tak, že se dozvěděl o té zprávě první operace, že tam ještě neprůchodnost zůstala a vzal to v potaz až potom, co pan F. umřel. Dokumentaci četl celou, ale neuvědomil si základní diagnózu. Než se chystal na reoperaci, četl operační protokol, ale ten má několik částí, něco mu v tu chvíli nepřipadalo jako důležité. Dále se vyjadřoval k otázce toho, co je neprůchodnost. Profesor Antoš uvedl, že pokud revize břicha je obtížná, má se operace ukončit a stav dál neřešit. Není možné ukončit operaci s tím, že je tam problém, který neumí vyřešit. Neprůchodnost se neřešila a měla se řešit, protože ta byla příčinou rozvíjejícího se stavu. RTG snímek byl proveden lege artis a byl vyhodnocen řádně erudovaným rentgenologem, je to v dokumentaci. Má za to, že postupoval lege artis a odvolání podal proto, že rozhodnutí soudu o vině mu připadá přísné.

4. Státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Ostravě - pobočka v Olomouci (dále jen „státní zástupce“) se v rámci veřejného zasedání vyjádřil k podaným odvoláním obžalovaných tak, že jsou nedůvodná. Soud I. stupně zjistil skutkový stav v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí. Zjištěné skutečnosti pak podrobně odůvodnil ve svém rozsudku, který považuje za zákonný

a odpovídající provedenému dokazování, a to včetně uloženého trestu. Odvolací námitky obžalovaných jsou opakováním obhajoby z řízení před soudem I. stupně, rovněž bylo namítáno, že úmrtí poškozeného není v příčinné souvislosti s jednáním obžalovaných, k čemuž je odkazováno na rozhodovací praxi Nejvyššího soudu. Obžalovanými uváděná rozhodnutí Nejvyššího soudu na danou věc nedopadají, neboť byly posuzovány podstatně odlišné skutkové okolnosti, u nichž i při správném určení diagnózy byla pouze teoretická šance zabránit úmrtí léčbou. V nyní projednávané věci se jedná o předvídatelnou komplikaci pooperačního stavu v dutině břišní, navíc vyvíjející se v řádu desítek hodin. Znalec konstatoval, že zdravotní stav pacienta před operací byl natolik dobrý, aby ji i s přiměřeným rizikem mohl podstoupit. Jeho onkologické onemocnění na toto nemělo žádný vliv. Jeho úmrtí je možné považovat za nepřímý důsledek nedostatečné péče. Byť znalec dále vyjádřil závěr, že nelze bezpečně tvrdit, že včasný a adekvátní zásah by pacienta zachránil, situace byla řešitelná, pokud by byla zachycena včas, o mizivé šanci na přežití znalec hovoří až v okamžiku večerních hodin dne 31. 1. 2016. Jeho šance byla reálná, nikoliv hypotetická pravděpodobnost. Dále odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 6 Tdo 393/2018. Lze uzavřít, že ze strany obžalovaných nebylo lege artis reagováno na rozvíjející se zánětlivý proces, nebyly využity dostupné diagnostické metody, čímž nedošlo ke stanovení správné diagnózy a poškozenému se nedostalo včas, tedy v době, kdy ještě mohl být následku zabráněno, potřebné léčby, čímž došlo nepřímo k jeho úmrtí, přičemž veškeré poznatky pro rozhodování měli oba obžalovaní k dispozici, a je tedy dána příčinná souvislost mezi jednáním a následkem a podmínky k vyvození trestněprávní odpovědnosti. Soud I. stupně se vypořádal s odborným posudkem České lékařské komory předložený obhajobou, tento posudek se problematikou podrobně nezabýval, zpracovatelé označili dokumentaci ke kritickým okamžikům za nedostatečnou a nečitelnou, komplikující přesný závěr, a nedošlo ke zpochybnění závěru znaleckého posudku zpracovaného pro trestní řízení. Rozsudek soudu I. stupně také není nijak v rozporu s rozhodnutím 4 Tdo 662/2016, z provedeného dokazování je zřejmé, že bez jednání obžalovaných ve formě opomenutí by k následku v podobě úmrtí nedošlo. Okresní soud zcela důvodně rozhodl o vině obžalovaných a uložený trest považuje za zákonný a odpovídající povaze i závažnosti činu i poměrům obžalovaných. Navrhl, aby odvolání byla podle § 256 trestního řádu zamítnuta.

5. Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“) jako soud odvolací (§ 252 trestního řádu) úvodem shledal, že odvolání byla podána oprávněnými osobami (§ 246 odst. 1 písm. b/ trestního řádu), v zákonné osmidenní lhůtě od doručení opisu rozsudku a na místě, kde lze takové podání učinit (§ 248 odst. 1 trestního řádu), přičemž splňují zákonem předepsané náležitosti (§ 249 trestního řádu). Současně krajský soud neshledal ani jiný důvod k zamítnutí nebo odmítnutí odvolání podle § 253 odst. 1, resp. podle § 253 odst. 3 trestního řádu z formálních důvodů bez věcného přezkoumání napadeného rozsudku a předcházejícího řízení.

6. Odvolací soud tedy z podnětu podaných opravných prostředků přezkoumal z hledisek uvedených v § 254 odst. 1, odst. 2 trestního řádu zákonnost a odůvodněnost toho výroku rozsudku, proti němuž bylo podáno odvolání, tj. výroku o vině a trestu, a to z hlediska vytýkaných vad, jakož i správnost postupu řízení vydání napadeného rozsudku předcházející, a po projednání věci ve veřejném zasedání dospěl k závěru, že odvolání obžalovaných není důvodné.

7. V řízení, které rozsudku předcházelo, neshledal odvolací soud žádné podstatné vady, které by měly za následek nedostatečné objasnění věci či porušení práva obhajoby, tudíž nebyl dán ani jiný kasační důvod pro zrušení napadeného rozsudku ve smyslu ust. § 258 odst. 1 písm. a) trestního řádu, když v tomto ohledu ani nebyly vzneseny žádné námitky.

8. Dále je třeba uvést, že okresní soud jednání obžalovaných popsané ve skutkové větě napadeného rozsudku správně právně kvalifikoval jako tam uvedený přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku, jehož se obžalovaní dopustili z nedbalosti nevědomé ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku.

9. Odvolací soud poté přezkoumal odvoláním napadený výrok o vině a trestu v dotčeném rozsudku a vadnými je neshledal, když nalézací soud výstižně rozebral jednotlivé skutečnosti, přičemž jeho hodnotícím úvahám není co vytknout, což v konečném důsledku znamená, že i krajský soud zastává stanovisko, že okresní soud správně uznal obžalované vinnými v rámci přiléhavé právní kvalifikace a uložil obžalovaným spravedlivý a zákonný trest. Toto stanovisko vyslovuje odvolací soud i za situace, kdy vnímá lékařské povolání jako jedno z nejnáročnějších, shoduje se i s názorem nalézacího soudu v tom smyslu, že lékaři musí pod mnohostranným tlakem reagovat na různé proměnlivé situace a nezanedbatelnou roli zde hraje i prostý lidský faktor. Odvolací soud i při vědomí těchto skutečností potvrdil shora uvedené rozhodnutí nalézacího soudu, a to z níže popsaných důvodů.

10. Pokud jde o věcnou správnost napadeného rozsudku okresního soudu, pak i v tomto ohledu shledal krajský soud uvedené odvolací námitky obžalovaných nedůvodnými. Dokazování bylo nalézacím soudem nepochybně provedeno v rozsahu potřebném pro zjištění skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ust. § 2 odst. 5 trestního řádu. Dlužno připomenout, že okresní soud věnoval projednávání této věci patřičnou pozornost, když dokazování provedl v rozsahu všech důkazů navržených v obžalobě státního zástupce, přičemž řádně odůvodnil, proč neprovedl důkazní návrh obžalovaných týkající se výslechu zpracovatelů posudku ČLK či zpracování dalšího posudku. Krajský soud se ztotožňuje s názorem nalézacího soudu, že zpracovatelé posudku se zabývají celou řadou otázek, jako jsou předchozí onemocnění poškozeného, příčiny jeho smrti atd., přičemž nic z toho není přímo meritem této trestní věci a znalec prof. MUDr. Antoš, CSc., se podrobně a přesvědčivě k tomuto posudku vyjádřil, o této problematice bude ještě pojednáno níže.

11. Jak vyplývá z podrobného odůvodnění napadeného rozsudku, okresní soud všechny provedené důkazy hodnotil po pečlivém uvážení všech okolností případu, a to jednotlivě i v jejich souhrnu ve smyslu § 2 odst. 6 trestního řádu. Samo odůvodnění napadeného rozsudku pak svým charakterem nepochybně plně vyhovuje požadavkům ust. § 125 odst. 1 trestního řádu, neboť v něm okresní soud vyložil, které skutečnosti vzal za prokázané, o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů, pokud si vzájemně odporují. Vyplývá z něj také, jakými právními úvahami se řídil, když posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona v otázce viny a trestu. Rovněž podle názoru odvolacího soudu výsledky dokazování svědčí bez pochybností o vině obžalovaných. Skutková zjištění učiněná nalézacím soudem odpovídají výsledkům provedeného dokazování, jsou logická a přiléhavá a tentýž závěr platí i o užité právní kvalifikaci jednání obžalovaných. Z těchto důvodů je možno na odůvodnění napadeného rozsudku plně odkázat.

12. Co se týká odvolacích námitek obžalovaných spočívajících v tom, že nalézací soud učinil nesprávná skutková zjištění, neboť vyhodnotil, že v důsledku série pochybení obžalovaných došlo k úmrtí poškozeného, tedy že je zde přímá příčinná souvislost mezi jejich opomenutím a je zapotřebí dovodit jejich trestněprávní odpovědnost v dané věci, k tomu odvolací soud dodává, že provedeným dokazováním byl skutkový stav stabilizován a lze z něj dovodit i podle názoru krajského soudu shora uvedené závěry. Krajský soud považuje za potřebné shrnout základní skutečnosti, které jsou podstatou této trestní věci. V rámci objasnění trestněprávní odpovědnosti lékaře a úvahách o porušení důležité povinnosti vyplývající z jeho povolání zjišťujeme tři základní věci:, tedy zda došlo při poskytování zdravotní péče k odborné chybě, zda je tato v příčinné souvislosti s následkem a konečně zda je prokázáno zavinění aspoň z nedbalosti nevědomé. Setkáváme se obvykle s pojmy lege artis, který se vykládá jako léčba, prevence a diagnostika v souladu s nejvyšším stupněm lékařského poznání a praxe, a pojmem non lege artis, čímž se typicky rozumí typicky omisivní jednání (pachatel např. nevyužije všech možností, neposkytne potřebnou pomoc, nepokračuje v léčbě či resuscitaci, nepodá léky, nezajistní vyšetření, může jít též o hrubý diagnostický omyl, hrubou chybu při zákroku atd.), v tomto konkrétním případě jde o nedostatečné zajištění další odborné péče ze strany obou obžalovaných.

13. V této trestní věci potřebujeme důsledně odlišit záležitosti týkající se operace, reoperace, předchozího nádorového onemocnění od zanedbání v rámci pooperační péče, tedy proč nebylo na pooperační komplikace zareagováno. Musíme rovněž zjišťovat, zda se obžalovaní měli možnost dozvědět o příznacích a zda na ně adekvátně reagovali, případně zda si ověřovali další vývoj zdravotního stavu. Znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví chirurgie, který zpracoval prof. MUDr. Antoš, CSc., jednoznačně odlišuje shora uvedené. Jak vyplývá z obsahu spisu, znalec před jeho ústním přednesem měl možnost se seznámit nejen se zdravotnickou dokumentací, ale i s vyjádřeními obžalovaných, svědků, posudkem ČLK atd., a na závěrech učiněných v rámci přípravného řízení v písemném posudku setrval, podrobně se také vyjádřil právě k posudku ČLK. Je zapotřebí zdůraznit, že celou situaci znalec hodnotil ex ante, tj. na základě informací, které měli lékaři k dispozici v inkriminované době. Znaleckým posudkem prof. MUDr. Antoše, CSc., se poměrně obšírně zabýval již nalézací soud, odvolací soud se s jeho závěry ztotožňuje, a proto na ně ve stručnosti odkazuje. Pouze na doplnění uvádí, že posudek ČLK není znalecký posudek, a i když je ze strany obhajoby prezentováno, že jeho zpracovatelé jsou soudní znalci, odvolací soud podotýká, že v této trestní věci jako znalci nevystupují, a tato interpretace, že se de facto jedná o znalecký posudek, je mylná. Odborný posudek oborové komise pro chirurgii Vědecké rady ČLK je toliko listina, a jak z něj vyplývá, ochrana cti je oběma lékařům poskytována zejména proto, že hodnocení celé věci vychází z natolik kusé a nečitelné zdravotnické dokumentace, že závěr týkající se správnosti postupu lékařů není vzhledem k předchozímu rozboru označen za nesprávný. Jinak se tento posudek zabývá předchozími operacemi, léčbou, možnou příčinou úmrtí, přetížeností oddělení atd., ovšem to není meritum této trestní věci. Co se týká častokrát zmiňované personální situace na oddělení, přetíženost lékaře v rámci služby je z lidského hlediska pochopitelná, jde z laického pohledu pravděpodobně o koncepční a systémovou nesprávnost v rámci daného zdravotnického zařízení, ale toto nemůže jít na úkor řádného poskytování zdravotní péče, i když na okraj podotkněme, že celá situace měla odraz mj. ve výši ukládaného trestu. Krajský soud však zdůrazňuje, že na žádném z oddělení, které měli dotčení lékaři na starosti, nebyl žádný zvlášť závažný případ, k němuž by intenzivně zaměřovali pozornost, a proto by se nemohli objektivně věnovat pacientu F., toto ostatně ani oni sami neuvádějí, navíc jak znalec uvedl, rozvoj obtíží u poškozeného nebyl záležitostí minut či hodin, ale desítek hodin a dnů.

14. Nalézací soud se také zabýval otázkou, zda byly oběma lékařům známy skutečnosti, které mohly nasvědčovat tomu, že pooperační vývoj zdravotního stavu nebyl příznivý. Jak znalec uvedl, pacient měl bolesti, škytavku, nemočil, ale nikdo mu neudělal odběry, ultrazvuk, byl po náročné a zkomplikované operaci, ale nikdo jej více nemonitoroval, nesledoval, nepátral po příčině, proč nemočí a proč se jeho stav nezlepšuje. Obžalovaní za situace, kdy se zdravotní stav pacienta zhoršoval, nemočil, škytal atd., o čemž byli informováni, nezabezpečili zjištění příčiny jeho zdravotního stavu, neposkytli mu odpovídající péči a vyšetření, zmíněné kroky by mohly zabránit smrti poškozeného, i když, jak znalec uvedl, není jisté, zda by s určitostí přežil, v medicíně takové stanovisko prostě nelze s určitostí vyslovit nikdy. Argumentace ze strany obhajoby spočívající v tom, že judikatura Nejvyššího soudu v takovém případě, kdy je připuštěna naděje na zachování života, ale současně nelze ani spolehlivě a jednoznačně vyloučit opačnou možnost, tj. že by i při bezchybném postupu lékařů mohlo ke smrti dojít (viz zmiňovaný 7 Tdo 219/2005) či odkaz na rozhodnutí 6 Tdo 110/2017 dopadá zcela na jiné případy. V dané trestní věci totiž vždy šlo pouze o teoretickou naději na záchranu života a zásada gradace příčinné souvislosti zde nebyla zachována, neboť vždy bylo pouze hypotetické, že by včasný terapeutický zásah či postup odvrátil následek, k němuž došlo. Příčinná souvislost se přeruší jen tehdy, kdyby nová okolnost působila jako výlučná a samostatná příčina, která způsobila následek bez ohledu na jednání pachatele (srovnej R 37/1975 Sb. rozh. tr.). Příčinná souvislost je však dána i tehdy, když vedle příčiny, která způsobila následek (např. smrt jiného), působila i další příčina, přičemž je nerozhodné, jestli každá z těchto příčin byla jinak způsobilá přivodit smrt sama o sobě nebo mohla tento následek přivodit jen ve vzájemném spolupůsobení s druhou příčinou (srovnej

R 47/1970-II Sb. rozh. trest.). Když při následku spolupůsobilo více příčin, je třeba hodnotit každou příčinu pro vznik následku zvlášť a určit její důležitost pro následek, který z jednání obviněného nastal. Jednání obviněného, i když je jen jedním článkem řetězu příčin, které způsobily následek, je příčinou následku i tehdy, kdyby následek nenastal bez dalšího jednání třetí osoby (srovnej R 72/1971 Sb. rozh. trest.)

15. Judikatura, která podle názoru krajského soudu na tuto věc dopadá daleko přiléhavěji, je právě opačného názoru. Je pravdou, že jednotlivé případy je zapotřebí vždy velmi pečlivě zkoumat, žádný z nich pochopitelně nebude zcela shodný s tím, který je předmětem nyní projednávané věci, je zapotřebí hledat alespoň typově nejbližší věci. Souhrnně by se dalo dle názoru odvolacího soudu, opřeného o judikaturu Nejvyššího soudu ČR, říci, že i jakési snížení naděje na přežití, pokud je zapříčiněno nepřijetím diagnostických opatření, případně chybným lékařským postupem, může být kvalifikováno právě způsobem shora uvedeným a nazíráno trestněprávní optikou, zde bude možno gradaci příčinné souvislosti a potažmo pak zavinění odpovědných lékařů jednoznačně spatřovat. Tak například 8 Tdo 193/2010 se zabývá znaleckým posudkem, v rámci nějž znalci, obdobně jako v nyní projednávané trestní věci, uvedli, že nelze jednoznačně tvrdit, že v případě časně zahájené léčby by nemocný s jistotou přežil, ale bylo možno dospět k závěru, že naděje poškozeného na přežití by v případě adekvátního počínání ze strany obžalovaného byly vyšší. Nejvyšší soud pak zdůrazňuje, že nečinnost lékaře v průběhu onemocnění pacienta a nezajištění řádné diagnostiky vzhledem ke zdravotnímu stavu poškozeného, který se zhoršoval, je postupem non lege artis, a hledává zde i zachování přímé příčinné souvislosti. Podobně i v rozhodnutí 4 Tdo 436/2012, kdy obviněný lékař za situace, kdy se zdravotní stav pacientky nelepšil, nezabezpečil zjištění příčiny tohoto stavu a neposkytl odpovídající lékařskou péči, přičemž zmíněné kroky by mohly zabránit smrti poškozené, i když s určitostí nelze říci, zda by přežila či nikoliv, ze strany lékaře tedy nebyla učiněna snaha zachránit pacientce život za stavu, kdy by její prognózu mohl ještě zvrátit, a proto dovolací soud shledával příčinnou souvislost mezi jednáním obviněného lékaře a následkem v podobě smrti poškozené. Obdobně vyslovil Nejvyšší soud ČR v rozhodnutí 7 Tdo 272/2010 v případě léčby pacienta, kdy příslušný lékař dokonce aplikoval medikamenty, nicméně poté, co na reakce pacientova organismu neodpovídala tomu, čeho mělo být dosaženo, na toto již dále nereagoval, byť v tomto případě měl znalosti, praxi a zkušenosti, které mu umožňovaly včas korigovat předpokládanou diagnózu a svůj léčebný postup, a to ještě podotkněme, že v dané věci bylo shledáno zavinění lékaře i přesto, že měl k dispozici informace, které neodpovídaly skutečně provedenému operačnímu výkonu, dovolací soud i přesto zastává názor, že toto sice může snížit míru jeho zavinění, ale nemůže rozhodně odůvodnit závěr o nedostatku zavinění vůbec. Zde se podle názoru odvolacího soudu nabízí paralela s aplikací fyziologického roztoku jako reakce na diurézu pacienta F. dokonce poté, co měl být ještě sledován jeho pitný režim, a následným praktickým diagnostickým ignorováním toho, že ani přesto zacévkovaný pacient nemočí. V neposlední řadě poukažme na rozhodnutí Nejvyššího soudu 4 Tdo 662/2016, kdy tento zcela jednoznačně vyslovuje ve velmi obdobném případě (u pacienta nebyl správně vyhodnocen vývoj nemoci, nebylo prováděno sledování tekutinových bilancí, dostatečný záznam životních funkcí a kontrolní laboratorní odběry, což bylo příčinou nezahájení odpovídající léčby), že obviněnému není kladeno za vinu, že včas nerozpoznal varovné známky zhoršování klinického stavu poškozeného, ale to, že zanedbal přiměřený dohled nad poškozeným a ani nevytvořil podmínky pro to, aby teoreticky příznaky mohl rozpoznat. V dané trestní věci došlo dokonce k řadě dílčích pochybení i na straně jiných osob, lékař byl navíc neatestovaný začátečník, a i přesto bylo konstatováno jeho pochybení v tom smyslu, že zvýšeně nekontroloval změny zdravotního stavu pacienta. Krajský soud zcela souhlasí s tím, že lidské tělo je složitý organismus a hraje zde skutečně roli značné množství faktorů. Nicméně nastavení takové situace, kdy nejsou přijata opatření k odvrácení se zhoršujícího stavu pacienta za situace, kdy o něm lékař je informován, může mít a má za následek právě jeho trestněprávní odpovědnost. Závěrem chce ještě odvolací soud poukázat na nedávné rozhodnutí Nejvyššího soudu 6 Tdo 393/2018, z nějž vyplývá, že v případech, kdy jde o pacienta

stiženého těžkou chorobou, kdy ani řádná diagnostika a správný lékařský postup nemusí nutně vést k záchraně jeho života, nelze spatřovat přerušení kauzálního nexu mezi opomenutím lékaře a následkem ve formě úmrtí pacienta. Ačkoli v dané věci dokonce dovolací soud konstatuje, že je pravdou, že ze skutkových zjištění vyplynulo, že existovala velká pravděpodobnost, že by poškozený zemřel v důsledku svého poranění i při zachování veškerých správných a vhodných medicínských postupů, nutno zdůraznit, že následek ve formě úmrtí nebyl nevyhnutelný. Odvolací soud odkazuje na shora pouze namátkou vybranou judikaturu Nejvyššího soudu ČR, kterou považuje za přiléhavou v této trestní věci.

16. Jak totiž vyplynulo z dokazování v této trestní věci, ze strany obžalovaných nebyly učiněny až do večerních hodin dne 31. 1. 2016 aktivní a přiléhavé kroky ke snaze o záchranu života pacienta F. Obžalovaní oba mohli vzhledem ke svým profesním zkušenostem komplikace předpokládat a zvolit odpovídající postup, a i odvolací soud činí závěr, že je zde příčinná souvislost mezi jednáním či spíše opomenutím obžalovaných a smrtí pacienta. Pokud by přijali přiměřená diagnostická a léčebná opatření, poškozený by se nedostal do kritického stavu, kdy následná operace mu už život nezachránila, tedy zanedbali progresi jeho zhoršení do fáze, kdy už naděje na jeho uzdravení byla mizivá. Jak vyplynulo zejména ze zpracovaného znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví chirurgie, včas indikované odběry, pečlivější sledování pacienta atd. a následná případná reoperace by poškozenému mohla dát alespoň vyšší šanci na záchranu. Znalec uvedl, že nelze s určitostí říci, že i při včasné diagnóze by pacient přežil, ale naděje na přežití by byly rozhodně větší, nebýt neadekvátního postoje obžalovaných, tedy je zde přímá příčinná souvislost mezi nevyužitím alespoň základních diagnostických metod a smrtí pacienta.

17. Odvolací soud tedy spatřuje porušení důležité povinnosti u obou lékařů v tom, že nepostupovali v souladu s poznatky lékařské vědy, nenařídili alespoň základní vyšetření a sledování pacienta, jehož zdravotní stav se zhoršoval, což bylo dostatečně významnou příčinou následku na životě poškozeného, který by jinak nemusel nastat. Obžalovaný MUDr. P. nenechal sledovat vitální údaje, nezjišťoval příčiny zhoršujícího se stavu, nenařídil ultrazvuk, odběry, ani v předávacím hlášení pro MUDr. K. nezaznamenal, že pacient nemočí. Obžalovaný MUDr. K. rovněž nezahájil řádné vyšetřování pacienta a následnou léčbu, bylo zřejmé, že má významné příznaky zánětu pobřišnice, seznámil se se zdravotní dokumentací pacienta, ale neučinil nic pro to, aby neadekvátní postup předchozího lékaře napravil. Z pohledu krajského soudu tedy nelze učiněným závěrům okresního soudu o vině obžalovaných ničeho vytknout. Obžalovaní jsou ze svého protiprávního jednání usvědčováni nejen znaleckým posudkem, na nějž bylo odkazováno výše, ale též svědeckými výpověďmi zdravotnického personálu, zdravotnickou dokumentací a dalšími nepřímými důkazy hodnocenými dle zásad formální logiky, které v souhrnu dávají jasný přehled o skutkovém ději tak, jak je uveden ve výroku rozsudku.

18. Okresní soud tedy jednání obou obžalovaných správně právně kvalifikoval, když je posoudil jako přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku, který spáchali skutkem popsaným ve výrokové části rozsudku.

19. Pokud jde o výrok o trestu, okresní soud při rozhodování o trestu respektoval všechny zásady pro ukládání trestních sankcí zakotvené v ust. § 37 trestního zákoníku a následujících. Nalézací soud tak byl při úvaze o druhu a výměře trestu správně veden hledisky uvedenými v ust. § 37 (obecné ustanovení pro ukládání trestů), § 38 trestního zákoníku (přiměřenost trestu) a dále § 39 odst. 1 trestního zákoníku (soudní individualizace trestu), a tedy při stanovení druhu trestu a jeho výměry přihlédl k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům obžalovaných a k jejich dosavadnímu způsobu života a k možnosti jeho nápravy, dále přihlédl k chování obžalovaných po činu a k účinkům a důsledkům, které lze očekávat od trestu pro jejich budoucí život.

20. Po vyhodnocení všech okolností případu a skutečností významných pro rozhodnutí v rovině trestní sankce dospěl okresní soud ke správnému závěru, že na obžalované postačí působit toliko

výchovným trestem odnětí svobody, který správně ukládal s ohledem na okolnosti případu a dosud bezúhonné osoby obžalovaných na samé spodní hranici rozpětí, tento pak odložil na přiměřeně dlouhou zkušební dobu v trvání 2 let, jejíž délku rovněž odůvodnil poměry obou pachatelů, jakož i okolnostmi celého případu, přičemž i krajský soud má za to, že takový trest je přiléhavý tomu, aby oba obžalované vedl do budoucna k poskytování řádné odborné péče všem pacientům. Podle názoru odvolacího soudu je tento trest zákonný a zcela přiměřený, mimo jiné i proto, že již není doplněn trestem zákazu činnosti, který správně nalézací soud vyhodnotil v tomto konkrétním případě jako nepřiměřeně přísný.

21. Po projednání věci ve veřejném zasedání tedy dospěl krajský soud k závěru, že odvolání obžalovaných je namístě jako nedůvodné postupem podle § 256 trestního řádu zamítnout.

Poučení:

I. Proti tomuto rozhodnutí **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

II. Proti tomuto rozhodnutí **je** přípustné dovolání, které lze podat ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí prostřednictvím soudu I. stupně.

Dovolání mohou podat

a) nejvyšší státní zástupce ve prospěch i v neprospěch obviněného

b) obviněný pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká.

Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno.

Příslušný k rozhodnutí o podaném dovolání je Nejvyšší soud České republiky v Brně.

V dovolání musí být uvedeno, proti kterému rozhodnutí směruje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b/l a)-l) nebo § 265b/2 trestního řádu, o které se dovolání opírá.

Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Olomouc 26. listopadu 2019

JUDr. Jaroslav Hudeček v. r.
předseda senátu

Vypracovala:
JUDr. Michaela Burešová v. r.

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Jurečková.